

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Кафедра практичної психології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор навчально-наукового
інституту

«Українська інженерно-педагогічна
академія»

Денис КОВАЛЕНКО
2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основи поведінкової терапії

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
(шифр і назва)

спеціальність 053 Психологія
(шифр і назва)

освітня програма 053 Психологія (Практична психологія)
(шифр і назва)

спеціалізація _____
(шифр і назва)

вид дисципліни вибіркова

(обов'язкова / за вибором)

інститут ННІ «Українська інженерно-педагогічна академія»

2025 / 2026 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою інституту ННІ «УІПА»

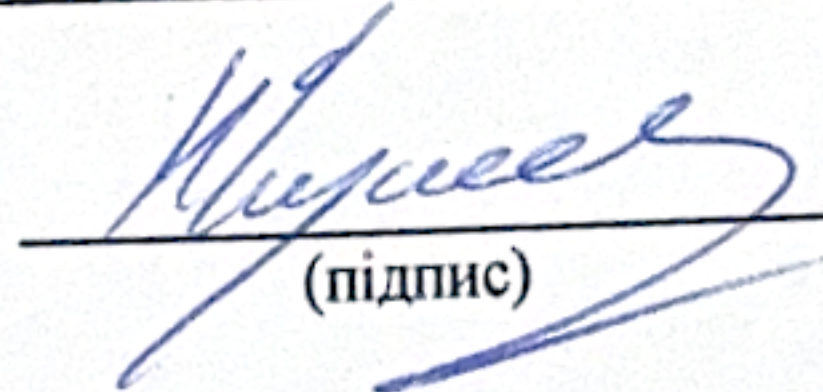
«_25_» __06__ 2025_ року, протокол №_10_

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: (вказати авторів, їхні наукові ступені, вчені звання та посади)
Ігумнова Ольга Борисівна, кандидат психологічних наук, доцент кафедри практичної психології ННІ УІПА ХНУ ім..В.Н.Каразіна
Баженов Олександр Володимирович, старший викладач кафедри практичної психології ННІ УІПА ХНУ ім..В.Н.Каразіна

Програму схвалено на засіданні кафедри практичної психології ННІ УІПА ХНУ ім..В.Н.Каразіна

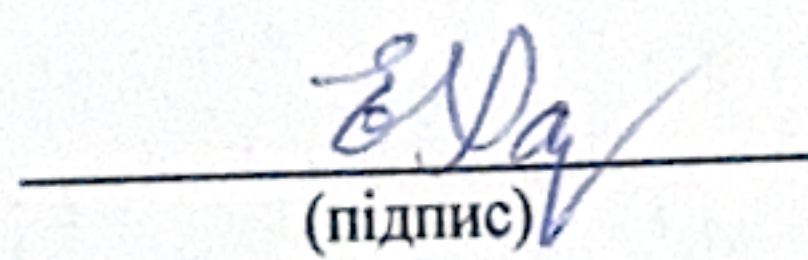
Протокол від «_05_» __червня__ 2025 року №_11_

Завідувач кафедри практичної психології ННІ УІПА ХНУ ім..В.Н.Каразіна

 Наталія КУЧЕРЕНКО
(підпис) (прізвище та ініціали)

Програму погоджено з гарантом освітньої (професійної/наукової) програми (керівником проектної групи) Практична психологія
(назва освітньої програми)

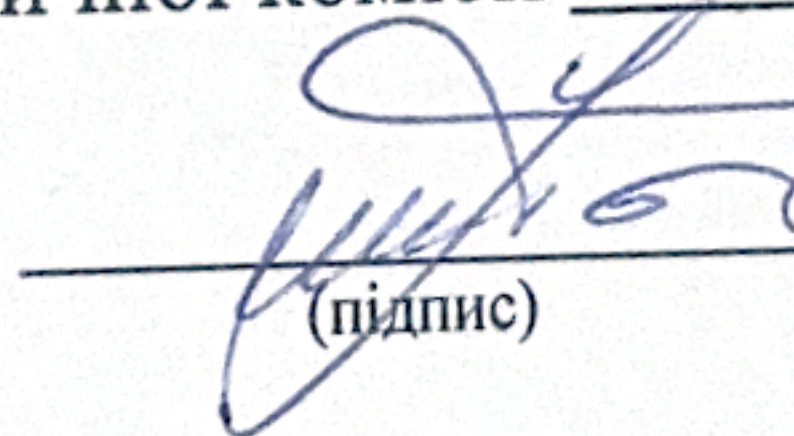
Гарант освітньої (професійної/наукової) програми
(керівник проектної групи) _____

 Олена ХАРЦІЙ
(підпис) (прізвище та ініціали)

Програму погоджено науково-методичною комісією
Навчально наукового інституту «Українська інженерно-педагогічна академія»
(назва факультету, для здобувачів вищої освіти якого викладається навчальна дисципліна)

Протокол від «_24_» __червня__ 2025__ року №_7_

Голова науково-методичної комісії ННІ «УІПА»

 Серій ПЕТРОВ
(підпис) (прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Основи поведінкової терапії» складена відповідно до освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми підготовки
перший (бакалаврський)

(назва рівня вищої освіти)

спеціальності 053 Психологія

спеціалізації _____

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни - оволодіння теорією та практикою поведінкової психотерапії, ознайомлення з основами адаптивної поведінки, і опанування прийомами посилення такої поведінки, ослаблення і усунення неадекватних видів поведінки

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни

- ознайомлення з об'єктом, предметом і сферою поведінкової терапії, її теоретичними основами і категоріальним апаратом;
- вивчити базові психотерапевтичні напрямки: поведінковий, психодинамічний, екзистенційно-гуманістичний.
- надати студентам відомостей про шляхи отримання теоретичних та практичних знань в поведінковій психотерапії;
- вивчити роль психологічних факторів у підтримці та збереженні психічного здоров'я, в процесах організаційної діяльності, комунікації;
- вивчити теоретичні та методичні основи технології професійного психологічного відбору, психологічної підготовки, психологічного консультування, психодіагностики і корекції, психологічної допомоги та реабілітації при різних формах поведінки.

1.3. Кількість кредитів – 6

1.4. Загальна кількість годин – 180

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Обов'язкова / за вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
2-й	2-й
Семестр	
4-й	4-й
Лекції	
40 год.	10 год.
Практичні, семінарські заняття	
50 год.	8 год.
Лабораторні заняття	
год.	год.
Самостійна робота	
90 год.	162 год.
у тому числі індивідуальні завдання	
180 год.	

1.6. Заплановані результати навчання

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Загальні положення поведінкової терапії

Тема 1. Поведінкова терапія як наука.

Зміст. Загальні питання дисципліни: предмет і завдання, основні поняття, історія виникнення. Поведінкова теорія і теорія навчання. Поведінкова терапія як прикладна клінічна терапія. Характерні риси поведінкової психотерапії в різних галузях застосування

Тема 2. Умовно-рефлекторні основи поведінки..

Зміст.. Мозок і регуляція психічної діяльності. Проводження імпульсу.

Поняття стимулу і реакції. Умовно-рефлекторна поведінка. Класичне і оперантне (інструментальне) обумовлення. Види рефлексів.

Тема 3. Психофізіологія адаптації та навчання

Зміст. Автономне регулювання діяльності. Зворотній зв'язок і домінанта орієнтовної реакції. Рівень сенсорний. Процеси сенсibiliзація та десенсиטיзації (хабітуації). Рівень «стратегічний»: увага, пам'ять та інш. Праймінг та упередження. Емоції і їх ролі в поведінці. (Теорії емоцій).

Тема 4. Класифікація видів поведінки особистості.

Зміст. Три рівня аналізу (фізіологічний, поведінковий, вербальний)

Поняття норми в поведінковій теорії. Поведінка як адаптаційна активність. Класифікація поведінки. Поведінка, що відхиляється від норми (девіантна). Набута безпорадність. Позитивна девіація.

Тема 5 Методи дослідження поведінкового акту

Зміст. Структура поведінкового акту. Діяльність, дія, операція. Предмет, мотиви діяльності. Зсув мотиву на мету. Фіксування проявів поведінки. Спостереження, анкетування, ведення записів. Сенсоутворення в структурі діяльності особистості

Змістовний модуль 2. Алгоритми надання психологічної допомоги та самопомоги

Тема 6. Класифікація психотерапевтичних підходів

Зміст. Психотерапевтичні підходи, що використовуються в роботі з проблемною поведінкою: Поведінковий (біхевіоральний) підхід. Когнітивний підхід. Психодинамічний підхід; Гуманістичний (екзистенційно-гуманістичний) напрямок. Системні і інтегративні підходи.

Тема 7. Принципи надання психологічної допомоги та самопомоги.

Зміст. Принципи надання психологічної допомоги (терапії): етичні принципи, моральні виклики. Соматична проекція стресу. Техніки стабілізації стану: заземлення поза, дихання, рух очей.. Мотиваційне інтерв'ю та його елементи. Афірмація. Спілкування з клієнтом при надання психологічної допомоги. Емпатія. Активне слухання. Ненасильницьке спілкування. Самопомога. Заземлення (анкорінг). Заспокоєння. Допомога в зорієнтуванні. Сприяння задоволенню базових фізичних потреб. Сприяння активізації ресурсів та визначення завдань на терапію.

Тема 8. Перша психологічна допомога.

Зміст. Визначення ресурсів контролю за проявами симптомів кризового стану. Сприяння активізації ресурсів та визначення завдань на терапію. Алгоритм надання невідкладної психологічної допомоги. Модель Basic PH. Травмафокусована терапія. Фокусування та інші методи опрацювання психотравми. Модель Rapid. Фази ППД.

Змістовний модуль 3. Основи когнитивно-поведінкової терапії

Тема 9. Розвиток когнитивно-поведінкової терапії та її моделей

Зміст. Історія та основні методологічні засади КПТ. Поведінкові експерименти. Три блока когнитивно-біхевіоральних підходів. Перший блок. Методики конфронтації,

систематичної десенситизації, «повені», техніки соціального навчання. Другий блок. КТ. Інформаційні моделі КПТ. Моделі когнітивно-поведінкової терапії. Раціонально-емотивна поведінкова терапія А. Елліса, АВС-модель, Когнітивна психотерапія А. Бека.

Тема 10. Сучасні моделі когнітивно-поведінкової терапії

Зміст. Мультимодальна терапія А. Лазаруса. Інтеграційні моделі когнітивно-поведінкової терапії. Метакогнітивна терапія. Схема-терапія Дж. Янга. Терапії співчуття. Майнфулнес-орієнтована когнітивна терапія. Медитація повноти усвідомлення Д. Кабат-Зінна. Когнітивна терапія, заснованої на усвідомленості. Діалектична поведінкова терапія М. Лінехан. Терапія прийняття та відповідальності С. Хайеса і Дж. Вільсона. Сучасний етап розвитку поведінкової теорії. Основани на доказах моделі терапії.

Тема 11. Основні теоретичні положення та мішені для проведення КПТ

Зміст. Загальні моделі та характеристики спотворення когнітивного процесу (автоматичні думки, базові і проміжні сподівання). Основні "мішені" опрацювання запиту клієнта в поведінковій терапії (катастрофізація, чорно-біле мислення та інш.). Проведення сесії. Експозиція. Характерні риси КПТ при різних видах проблем:

Тема 12. Основні техніки і вправи КПТ

Зміст. Когнітивні і поведінкові техніки. Окремі техніки поведінкової терапії: від карток до журналів Техніка EMDR. Сенс домашнього завдання. Перебіг сесії. Бустерні сесії.

Змістовний модуль 4. Прикладна поведінкова терапія

Тема 13. Формування та проведення програм (протоколів) надання поведінкової терапії за запитами

Зміст. Організація проведення прикладної поведінкової терапії за запитом. Ознайомлення з протоколами MHGar. Протоколи КПТ за матеріалами майстерні NICE.

Тема 14. Прикладна поведінкова терапія при опрацюванні горювання

Зміст. Відновлення віри і мотивації. Духовна допомога. Види горювання горювання.. Моделі терапії у випадку важкої втрати. Техніки та прийоми стратегій розради. Поведінкова терапія з переміщеними особами. Особливості терапії у випадку дитячого горювання. Порушення адаптації, її причини. Гостра реакція на стрес. Посттравматичний стресовий розлад.

Тема 15. Прикладна поведінкова терапія при емоційних розладах

Зміст. Поняття та класифікація афективних розладів. Панічні атаки. Спектр тривожних розладів поведінки. Фобії та робота з ними в поведінковій терапії. Психологічний аналіз страхів у дітей. Спектр депресивних розладів поведінки.

Тема 16. Технології поведінкової терапії при роботі з залежними

Зміст. Базові концепти поведінкової терапії залежностей. Види аддикцій.. Основні та допоміжні (доповнюючі види терапії). Поведінковий аналіз алкоголізму. Поведінковий аналіз наркоманій. Ігрова залежність. Протоколи проведення КПТ в групі. Психофармакологія при КПТ. Розлади психіки та поведінки у осіб похилого та старечого віку.

Тема 17. Технології терапії з дітьми і підлітками

Зміст. Особливості проведенні поведінкової терапії для дітей та підлітків. АВА-модель. Застосування правила: «дивитися - слухати - спрямовувати».. Методи та техніки психологічної допомоги дітей за запитами. Індивідуальна і групова поведінкова терапія в випадках розладів аутичного спектру, РДУГ, органічних вад розвитку та інш.). Взаємодія з батьками при поведінкової терапії з дітьми та підлітками. Теорія алекситимії. Особливості поведінкової терапії дітей при психосоматичних захворюваннях.

Тема 18. Технології індивідуальної і групової терапії з тими, хто підверглись насиллю

Зміст. Особливості проведення прикладної поведінкової терапії жінок.. Психологічна допомога дружинам ветеранів війни. Психологічна допомога жінкам, дітям, та людям похилого віку, що постраждали в наслідок насильницьких дій в зоні конфлікту.

Прикладна поведінкова терапія при агресії в сім'ях та розладах особистості. Прикладна поведінкова терапія для засуджених.

Тема 19. Технології роботи з військовослужбовцями

Зміст. Бойові стресові стани. Стисла характеристика найбільш поширених симптомів бойових стресових станів. Основні превентивні заходи щодо запобігання бойовому виснаженню (перевтоми). Основні заходи та рекомендації щодо запобігання суїцидам. Особливості застосування поведінкової терапії до тривожних станів в військовий час. Психологічні потреби чоловіків. Специфіка психологічної адаптації учасника ветеранів війни до родинного життя. Прикладна поведінкова терапія для військовослужбовців. ПТСР. Техніки після травматичного зростання.

Тема 20. Технології групової роботи та коучінгу в поведінковій терапії

Зміст. Тренінги формування соціальних навичок. Тренінги формування професійних навичок. Методи розв'язання професійних завдань. Тренінги лідерства, SMART техніки.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усьог о	у тому числі					усьог о	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с. р.		л	п	лаб	інд	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Загальні положення поведінкової терапії												
Тема 1. Поведінкова терапія як наука.	10	2	2			6	10	1				9
Тема 2. Умовно-рефлекторні основи поведінки.	10	2	2			6	10	1				9
Тема 3. Психофізіологія адаптації та навчання	10	2	4			4	10		1			9
Тема 4. Класифікація видів поведінки особистості.	10	2	2			6	10		1			9
Тема 5. Методи дослідження поведінкового акту	10	2	2			6	10	1				9
Разом за розділом 2	50	10	12			24	50	3	2			45
Розділ 2. Алгоритми надання психологічної допомоги та самопомоги												
Тема 6. Класифікація психотерапевтичних підходів	10	2	2			6	10	1				9
Тема 7. Принципи надання психологічної	10	2	4			4	10		1			9

допомоги та самопомоги.												
Тема 8. Перша психологічна допомога.	10	2	2			6	10		1			9
Разом за розділом 2	30	6	8			16	30	1	2			27
Усього годин	80	16	20			44	80	4	4			72
Розділ 3. Основи когнитивно-поведінкової терапії												
Тема 9. Розвиток когнитивно-поведінкової терапії та її моделей.	8	2	2			4	8	0,5				7,5
Тема 10. Сучасні моделі когнитивно-поведінкової терапії.	8	2	2			4	8	0,5				7,5
Тема 11. Основні теоретичні положення та мішені для проведення КПТ	8	2	2			4	8	0,5				7,5
Тема 12. Основні техніки і вправи КПТ	10	2	4			4	8	0,5				7,5
Усього годин	34	8	10			20	32	2	0			30
Розділ 4. Спеціальна клінічна психологія та психологічна реабілітація												
Тема 13. Формування та проведення програм (протоколів) надання поведінкової терапії за запитом	8	2	2			4	8		1			7
Тема 14. Прикладна поведінкова терапія при опрацюванні горювання	8	2	2			4	8		1			7
Тема 15. Прикладна поведінкова терапія при емоційних розладах.	8	2	2			4	12	1				11
Тема 16. Технології поведінкової терапії при роботі з залежними	8	2	2			4	8	1				7
Тема 17. Технології терапії з дітьми і підлітками	8	2	2			4	8	1				7
Тема 18. Особливості проведення	8	2	2			4	8	1				7

прикладної поведінкової терапії тих, хто зазнав насильства											
Тема 19. Технології роботи з військовослужбовцями	10	2	4			4	8		1		7
Тема 20. Технології групової роботи та коучінгу в поведінкової терапії	8	2	4			2	8		1		7
Разом за змістовим модулем 4	66	16	20			30	68	4	4		60
Усього годин	100	24	30			46	100	6	4		90
Усього годин	180	40	50			90	180	10	8		162

4. Тематики практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Поведінкова терапія як наука	2	
2	Умовно-рефлекторні основи поведінки	2	
3	Психофізіологія поведінки та адаптації	2	
4	Класифікація видів поведінки особистості	4	1
5	Методи дослідження поведінкового акту	2	
6	Класифікація психотерапевтичних підходів	2	1
7	Принципи надання психологічної допомоги та самопомоги	2	
8	Перша психологічна допомога	4	1
9	Розвиток когнітивно-поведінкової терапії та її моделі	4	1
10	Основні теоретичні положення та мішені для проведення КПТ	4	
11	Основні техніки і вправи КПТ	4	1
12	Формування та проведення програм (протоколів) надання поведінкової терапії за запитами	4	1
13	Прикладна поведінкова терапія (опрацювання горювання)	2	
14	Прикладна поведінкова терапія при емоційних розладах	2	
15	Технології поведінкової терапії при роботі з залежними	2	
16	Технології індивідуальної і групової терапії з дітьми і підлітками	2	
17	Технології індивідуальної і групової терапії з тими, хто підверглися насиллю	2	
18	Технології індивідуальної групової роботи з військовослужбовцями	2	
19	Технології коучінгу	4	1
	Разом	50	8

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Поведінкова терапія як наука.	6	9
2	Умовно-рефлекторні основи поведінки.	6	9
3	Психофізіологія адаптації та навчання	4	9
4	Класифікація видів поведінки особистості.	6	9
5	Методи дослідження поведінкового акту	6	9
6	Класифікація психотерапевтичних підходів	6	9
7	Принципи надання психологічної допомоги та самопомоги.	4	9
8	Перша психологічна допомога.	6	9
9	Розвиток когнітивно-поведінкової терапії та її моделей.	4	7,5
10	Сучасні моделі когнітивно-поведінкової терапії.	4	7,5
11	Основні теоретичні положення та мішені для проведення КПТ	4	7,5
12	Основні техніки і вправи КПТ	4	7,5
13	Формування та проведення програм (протоколів) надання поведінкової терапії за запитами	4	7
14	Прикладна поведінкова терапія при опрацюванні горювання	4	7
15	Прикладна поведінкова терапія при емоційних розладах.	4	11
16	Технології поведінкової терапії при роботі з залежними	4	7
17	Технології терапії з дітьми і підлітками	4	7
18	Особливості проведення прикладної поведінкової терапії тих, хто зазнав насильства	4	7
19	Технології роботи з військовослужбовцями	4	7
20	Технології групової роботи та коучінгу в поведінкової терапії	2	7
	Разом	90	162

6. Індивідуальні завдання

1.	Поняття, предмет та завдання поведінкової терапії.
2.	Терапія та психокорекція як сфера діяльності психотерапевта
3.	Біологічні основи поведінки (мозок і психіка)
4.	Психофізіологія поведінки. Рефлекторні основи діяльності,
5.	Умовно-рефлекторна поведінка (класичне і оперантне обумовлення), Моделі безпосередньої (стимул-реакція) та опосередкованої реакції (стимул-знак-реакція):
6.	Діяльність, дія, операція. Склад поведінки
7.	Класифікація видів поведінки особистості. Дезадаптивна поведінка
8.	Що таке тригер (активуюча подія)
9.	Базове переконання і глибинне переконання
10.	Що таке наслідки
11.	Підкріплення та його види
12.	Автоматичні думки їх роль у виникненні емоційних розладів.
13.	Катастрофізація у мисленні клієнтів: прояви та техніки роботи.
14.	Відмінності між думками і фактами: значення для КПТ-процесу»
15.	Модель “Подія — Думка — Емоція — Поведінка” у когнітивно-поведінковій терапії.
16.	Основні принципи когнітивно-поведінкової терапії: короткий огляд
17.	Вплив негативних переконань на емоційний стан людини

18	Самодопомога за принципами КПТ: можливості та обмеження
19	Формування здорових звичок за допомогою технік когнітивно-поведінкової терапії (КПТ)
20	Чорно-біле мислення як когнітивна помилка: виявлення та корекція
21	Класифікація когнітивних спотворень: приклади і способи їх подолання.»
22	Техніка переоцінки ймовірності у роботі з тривожними очікуваннями.
23	Техніка сократівського діалогу у виявленні та зміні ірраціональних переконань
24	Формування здорових звичок за допомогою технік когнітивно-поведінкової терапії (КПТ)
25	Роль емоційного регулювання в когнітивно-поведінковій терапії.
26	Етичні принципи надання допомоги
27	Психологічна допомога в кризових ситуаціях.
28	Перша психологічна допомога. Принципи
29	Ненасильницьке спілкування (ненасильницька мова)
30	Ематичне слухання
31	Оцінка потреб в Першій психологічній допомозі
32	Інтервенція (рефреймінг)
33	Диспозиція (складання договору)
34	Основні принципи КПТ
35	КПТ в порівнянні інших підходів
36	Перша, друга, третя хвиля КПТ
37	Перебіг сесії в КПТ
38	Визначте ключові поняття когнітивно-поведінкової психотерапії.
39	Охарактеризуйте основні етапи розвитку когнітивно-поведінкової терапії.
40	Охарактеризуйте теорії першої хвилі розвитку когнітивно-поведінкової терапії.
41	Охарактеризуйте теорії другої хвилі розвитку когнітивно-поведінкової терапії.
42	Охарактеризуйте теорії третьої хвилі розвитку когнітивно-поведінкової терапії.
43	Розкрийте сутність раціонально-емотивної поведінкової терапії А. Елліса.
44	Розкрийте сутність когнітивної терапії А. Бека.
45	Розкрийте особливості когнітивно-біхевіоральної модифікації Д. Мейхенбаума.
46	1 Розкрийте сутність мультимодальної терапії А. Лазаруса.
47	Охарактеризуйте інтеграційні моделі когнітивно-поведінкової терапії.
48	Розкрийте особливості метакогнітивної терапії.
49	Розкрийте сутність схема-терапії Дж. Янга.
50	Розкрийте особливості терапії співчуття.
51	Розкрийте особливості майнфулнес-орієнтованої когнітивної терапії.
52	Розкрийте особливості медитація повноти усвідомлення Д. Кабат-Зінна.
53	Розкрийте особливості когнітивної терапії, заснованої на усвідомленості.
54	Розкрийте особливості діалектичної поведінкової терапії М. Лінехан.
55	Розкрийте особливості терапії прийняття та відповідальності С. Хайеса і Дж. Вільсона.
56	Розкрийте основні вимоги до психотерапевтичних взаємин у когнітивно-поведінковій терапії.
57	Розкрийте сутність принципів та чинників ефективності психотерапевтичних взаємин КПТ.
58	Охарактеризуйте проблеми, що виникають в ході терапії.

59	Охарактеризуйте складові структури когнітивної моделі.
60	Розкрийте сутність АВС-моделі у терапевтичному процесі.
61	Розкрийте сутність автоматичних думок.
62	Розкрийте сутність дисфункціональних когнітивних припущень.
63	Розкрийте сутність глибинних переконань.
64	Розкрийте сутність когнітивних спотворень та їх специфіку.
65	Охарактеризуйте види когнітивних спотворень.
66	Охарактеризуйте основні принципи когнітивно-поведінкової терапії.
67	Охарактеризуйте етап терапії: аналіз проблеми клієнта.
68	Охарактеризуйте складові КПТ-формулювань.
69	Охарактеризуйте особливості підтримуючого циклу.
70	Охарактеризуйте особливості проведення першої діагностичної сесії в КПТ.
71	Розкрийте особливості формування списку проблем клієнта і цілей терапії.
72	Розкрийте особливості структури сесій КПТ.
73	Розкрийте особливості плану терапії КПТ.
74	Охарактеризуйте особливості когнітивно-поведінкової терапії тривожних розладів
75	Визначте ключові поняття поведінкової терапії за запином
76	Охарактеризуйте особливості когнітивно-поведінкової терапії розладів горюванн
77	Охарактеризуйте теорії першої хвилі розвитку когнітивно-поведінкової терапії у випадку насилля
78	Охарактеризуйте особливості когнітивно-поведінкової терапії с дітьми і підлітками
79	Охарактеризуйте особливості когнітивно-поведінкової терапії с залежними.
80	Охарактеризуйте особливості когнітивно-поведінкової терапії військовослужбовців
81	Охарактеризуйте особливості когнітивно-поведінкової терапії при груповій роботі
82	Охарактеризуйте особливості когнітивно-поведінкової терапії з сім'ями
83	Охарактеризуйте особливості когнітивно-поведінкової терапії як коучінгу
84	Охарактеризуйте особливості когнітивно-поведінкової терапії з перемішеними особами
85	Охарактеризуйте особливості когнітивно-поведінкової терапії депресивних розладів
86	Охарактеризуйте особливості когнітивно-поведінкової терапії фобій
87	Охарактеризуйте особливості когнітивно-поведінкової терапії панічних атак
88	Охарактеризуйте особливості когнітивно-поведінкової терапії як самодопомоги
89	Охарактеризуйте особливості складання і проведення протоколів когнітивно-поведінкової терапії при індивідуальній роботі
90	Охарактеризуйте особливості складання і проведення протоколів когнітивно-поведінкової терапії при груповій роботі

7. Методи навчання

Програмою передбачені лекції, практичні заняття та самостійна робота студентів. За характером логіки пізнання впроваджуються аналітичний, індуктивний та дедуктивний методи. За рівнем самостійної розумової діяльності — проблемний виклад та частково-пошуковий метод.

У процесі аудиторних занять використовуються:

- лекція з елементами пояснення;
- лекція-бесіда;
- лекція-дискусія;
- проблемна лекція;
- лекція-прес-конференція;
- ілюстрація наочних матеріалів;
- індивідуальне пояснення.

Методи навчання, що використовуються під час практичних занять:

- евристична бесіда;
- виконання вправ та тестових завдань;
- відпрацювання методик та технік;
- самостійна робота;

Самостійна робота з першоджерелами, дослідження інформаційних ресурсів, пошук первинної інформації (наукові публікації, документи, протоколи, офіційні звіти, статистичні матеріали тощо).

8. Методи контролю

Підсумковий контроль. Для контролю засвоєння дисципліни навчальним планом передбачений іспит (модульний контроль). Проведення підсумкової атестації і отримання на ній позитивної оцінки включає: а) оцінку проміжної атестації (результати модуля), б) оцінку відвідуваності занять і активність в аудиторії; а також в) оцінку виконання усіх завдань самостійної роботи. Підсумкова атестація проводиться у вигляді заліку, під час якого необхідно набрати також певне число балів за пройденими темами.

Поточний контроль. Для поточного контролю використовуються результати роботи на практичних заняттях, робота зі словниками, підготовка конспектів наукових джерел, а також контрольних завдань, які виконуються студентами в аудиторії наприкінці кожного модулю.

9. Схема нарахування балів

Приклад для підсумкового семестрового контролю в формі екзамену або залікової роботи

Поточне тестування та самостійна робота										Індивідуальне завдання	Екзамен	Сума	
Розділ 1				Розділ 2				Розділ 3					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	10	40	100	
2	2	2	2	2	2	2	2	2	2				
Розділ 3				Розділ 4									
T11	T12	T13	T14	T15	T16	T7	T18	T19	T20				Контр робота
2	2	2	2	2	2	2	2	2	2				10

Для допуску до складання підсумкового контролю (заліку, або екзамену) здобувач вищої освіти повинен набрати не менше 35 балів з навчальної дисципліни під час поточного контролю, самостійної роботи, індивідуального завдання.

Критерії оцінювання навчальних досягнень

90-100 балів («Відмінно») А	Студент/студентка демонструє високий рівень володіння теоретичним матеріалом, засвоїв матеріал в повному обсязі та вміє його застосовувати для вирішення практичних питань. Володіє термінами, логічно та послідовно викладає матеріал. Поточні й підсумкові контрольні роботи виконує без помилок. У повному обсязі виконує всі завдання самостійної роботи. Презентуючи наукову доповідь, уміло використовує теоретичний і фактичний матеріал, демонструє володіння основними правилами публічного виступу.
70-89 бали («Добре») ВС	Студент/студентка демонструє достатньо високий рівень володіння теоретичним матеріалом, але допускає окремі помилки при логічному викладенні матеріалу, що, тим не менш, дозволяє вільно користуватися надбаними навичками на практиці, приймати відповідні рішення. Поточні й підсумкові контрольні роботи виконує з незначними помилками. У повному обсязі виконує всі завдання самостійної роботи. Презентуючи наукову доповідь, уміло використовує теоретичний і фактичний матеріал, демонструє володіння основними правилами публічного виступу з несуттєвими неточностями.
60-69 бали («Задовільно») Д	Студент/студентка демонструє достатній рівень володіння теоретичним матеріалом, засвоїв основну частину теоретичного змісту дисципліни, але робить окремі помилки в викладенні матеріалу, в змісті теорії, окремих термінів. Завдання-рішення приймаються з незначними помилками. Наявні суттєві помилки й під час виконання поточних і підсумкових контрольних робіт. Не в повному обсязі або несвоєчасно виконує завдання самостійної роботи. Презентація наукової доповіді містить значні недоліки.
50-59 балів («Задовільно») Е	Студент/студентка демонструє мінімальний рівень володіння як теоретичним матеріалом, так і практичними навичками. Допускає окремі помилки у визначенні термінів. Не в повному обсязі або несвоєчасно виконує завдання самостійної роботи. Презентація наукової доповіді містить суттєві недоліки.
35-49 балів («Незадовільно») FX	Студент/студентка під час занять не може відповісти на запитання в межах конспекту лекцій, відсутні базові практичні навички, поточні й підсумкові контрольні роботи виконує з численними помилками. Не в повному обсязі або несвоєчасно виконує завдання самостійної роботи. Презентація наукової доповіді відсутня або не відповідає вимогам до такого виду робіт
1-34 бал («Незадовільно») F	Теоретичний зміст курсу не засвоєно, практичні навички відсутні.

Форма виконання завдань	Вид завдання	Кількість балів	Критерії оцінювання	Загальна кількість балів за формами виконання завдань
ДЕМОНСТРАЦІЯ УСНИХ НАВИЧОК ВОЛОДІННЯ МАТЕРІАЛОМ	Підготовка презентації, доповіді на лекціях	0-7 бали	7 балів – студент розробив слайди, які найбільш повно відображають тему, матеріал логічно структуровано, за необхідності ілюстровано, презентація публічно представлена на практичному занятті перед групою під час виголошення наукової доповіді	0-7 балів
ВИКОНАННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ	Участь у практичних заняттях	0-20 балів	1 бал студент отримує за участь виконання вправ на практичному занятті	0-20 балів
	Виконання вправ на практикумах	0-6 балів	1 бали – студент прийняв участь; 2 бали – студент правильно працював згідно з вимогами, які висуваються до такого виду робіт (якість і точність інформації); 3 балів – взяв ініціативу на пз, що відображає головну ідею; 4 бала. актуальність проблеми; 5. основні положення. 6. Основні перспективи.	0-6 балів
РОБОТА ДО	Робота на сайті дистанційного навчання (тестові завдання)	0-20 балів	до 20 балів студент отримує за відповіді на тестові завдання в ДО	0-20 балів
ЗАЛІК	Відповідь на залікову роботу (індивідуальне завдання) та контрольна робота	0-20 балів	Індивідуальна робота містить завдання створення презентації,, яка оцінюється максимально в 10 балів та 10 балів – к.робота	0-20 балів

ІСПИТ	Написання екзаменаційної роботи	0-27 балів	екзаменаційна робота містить 30 білетів по три запитання в кожному, правильна відповідь на запитання в білеті оцінюється в 9 балів	0-27 балів
РАЗОМ ЗА КУРС				100 балів

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

10. Рекомендована література

Основна література

1. Вестбрук Д., Кеннерлі Г., Кірк Дж. Вступ у когнітивно-поведінкову терапію. – Львів: Свічадо, 2014. – 410 с. https://i-cbt.org.ua/wp-content/uploads/2017/11/KPT-TEXT-1_2-PART.pdf
2. Бек Дж. Когнітивно-поведінкова терапія: основи та практика. Науковий світ. 2023. 460 с.
3. Практика когнітивно-поведінкової терапії. Робочі листи та роздаткові матеріали для практикуючих фахівців КПТ та їхніх клієнтів/ Науковий світ. 2022. 174 с.

Допоміжна література

1. Бріер Д., Скот К. Основи травмофокусованої психотерапії. Львів: Свічадо, 2015. 448 с/
2. Дерев'янка С. П. Когнітивно-поведінкова терапія : Навчально-методичні рекомендації. Чернігів : НУЧК імені Т. Г. Шевченка, 2023. 60 с. <https://surli.cc/uyahmk>
3. Дерев'янка С. П. Когнітивна психологія : навч. посібник. Чернігів: Видавець Лозовий В. М., 2012. 184 с.
4. Коен Дж., Маннаріно Е., Деблінджер Е. Психотерапія з дітьми та підлітками, які пережили травму та втрату. Свічадо, 2016. 264 с.
5. Мюллер М. Якщо ви пережили психотравмуючу подію. Львів: Видавництво УКУ, Свічадо, 2014. 120 с. 14. Кричківська Т.Д. Психологія аномального розвитку : навч. посіб. Ніжин. держ. ун-т ім. М. Гоголя. Київ : КНТ, 2016. 163с .
6. Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи. Навчальний посібник. Том 1. Загальна редакція: Н. Пророк. Київ, 2018. 208 с.

7. Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи. Навчальний посібник. Том 2. Загальна редакція: Л.Царенко. Київ, 2018. 240 с.
8. Психодіагностичні моделі в практиці клінічного психолога: Навчальний посібник (частина перша) / В.Є. Луньов, К.В. Аймедов, Д.М. Корошніченко / заг.ред В.Є. Луньова. Одеса: ОНМедУ, 2015. 296 с.
7. Silvia Schneider Jürgen Margraf. Lehrbuch der Verhaltenstherapie. Band 1: Grundlagen, Diagnostik, Verfahren, Rahmenbedingungen. 2009.
8. Silvia SchneiderJürgen Margraf. Lehrbuch der Verhaltenstherapie. Band 2: Störungen im Erwachsenenalter - Spezielle Indikationen – Glossar. 2009.
9. Silvia SchneiderJürgen Margraf. Lehrbuch der Verhaltenstherapie. Band 3: Störungen im Kindes- und Jugendalter. 2009.
10. Mooli Lahad, Ofra Ayalon, Miri Shacham The "BASIC Ph" Model of Coping and Resiliency: Theory, Research and Cross-Cultural Application. Jessica Kingsley Publishers, 2012. 304 p.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України <https://mon.gov.ua/ua>
2. Офіційний сайт Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти <https://naqa.gov.ua/>
3. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua>
4. Харківська державна наукова бібліотека ім. В.Г. Короленка <http://korolenko.kharkov.com>.
5. Центральна наукова бібліотека Харківського національного університета імені В. Н. Каразіна <http://www-library.univer.kharkov.ua/ukr>
6. Сайт дистанційної освіти ННІ УІПА ХНУ ім..В.Н.Каразіна <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=10493>
7. Закони України про охорону здоров'я: Збірник нормативно-правових актів. Тернопіль: Укрмедкнига, 2000. 464 с.
8. Закон України про психіатричну допомогу. К. : Сфера, 2000. 50 с.
9. Устав (Конституція) Всесвітньої організації охорони здоров'я. ВООЗ.: 2006.
10. Міжнародна класифікація функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я: МКФ. https://moz.gov.ua/uploads/1/5262-dn_20180523_981_dod_1.pdf
11. Міжнародний класифікатор хвороб [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Міжнародний_класифікатор_хвор
12. Міжнародний науково-практичний журнал «Психіатрія, неврологія та медична психологія», URL: <https://periodicals.karazin.ua/pnmp/index>
13. Наукова періодика України, Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=F&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN
14. Науковий медичний журнал «Медична психологія»: <http://www.mps.kh.ua/>
15. Основи законодавства України про охорону здоров'я (зі змінами). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12#Text>
16. Психосоматична медицина та загальна практика. <https://uk.e-medjournal.com/index.php/psp/index>

17. Сайт «Brain Maps» - <http://brain-maps.org/>
18. The Oxford Handbook of Clinical Psychology.
<http://docshare04.docshare.tips/files/28023/280238870.pdf>
19. Керівництво МН-ГАР для ведення психічних розладів у неспеціалізованих медичних закладах (ВООЗ, український переклад) <https://i-cbt.org.ua/wp-content/uploads/2020/06/МН-ГАР-%D0%BA%D0%B5%D1%80%D1%96%D0%B2%D0%BD%D0%B8%D1%86%D1%82%D0%B2%D0%BE.pdf>

Дію робочої програми продовжено: на 20____/20____ н. р.

« _____ » _____ 20____ p.

« _____ » 20__ г.